

'Claimcultuur' is onderwerp van het komende Jaarcongres. Dan gaat het zeker ook over 'Amerikaanse toestanden'. Een verslag van een groot Amerikaans letselschadecongres doet vermoeden dat die toestanden minder ondoordacht zijn dan vaak gesuggereerd.

Jaarcongres American Association for Justice

Tegenover de lobby van

Antoinette Collignon, John Beer en Evert Wytéma
advocaten te Amsterdam

AAJ: American Association for Justice

De American Association for Justice (AAJ, zie www.justice.org), tot 2006 de Association of Trial Lawyers of America (ATLA) genaamd, is een vereniging van vooral letselschadeadvocaten die uitsluitend voor slachtoffers optreden. Het lidmaatschap van AAJ staat ook open voor andere dan Amerikaanse slachtofferadvocaten. De Association werd in 1946 opgericht en is nu met ruim 30.000 leden de grootste vereniging van slachtofferadvocaten in de wereld. Ze wil bereiken dat iedereen 'who is injured by the misconduct or negligence of others can obtain justice in America's courtroom, even when taking on the most powerful interests'. Daartoe vindt vanuit AAJ ook het nodige lobbywerk in Washington plaats. Onder andere hierdoor vormt AAJ een tegenwicht voor de lobby van big business en verzekeringsmaatschappijen.

De AAJ kent secties voor onder meer *civil rights*, *aviation law*, *criminal law*, *employment rights*, *family law*, *international practice*, *products liability* en *professional negligence*.

Van 10 tot 15 juli jl. werd in Vancouver, Canada, het jaarcongres van de American Association for Justice gehouden. Het congres bood zoals elk jaar zeer diverse bijeenkomsten. Verschillende aspecten van het aansprakelijkheids- en schadevergoedingsrecht en de juryrechtspraak kwamen aan de orde. Tevens onderwerpen zoals het opzetten van een advocatenkantoor, marketing en zo meer. Er waren 49 seminars, diverse bijeenkomsten van *litigation groups* en *business meetings* met de diverse groepen. Het overgrote deel van de 1200 deelnemers is op de Amerikaanse rechtspraktijk gericht. Een uitzondering vormt de *international practice section* waarin ondergetekenden een actieve rol vervullen.

Er waren diverse werkgroepen (*groups*) waar wij in Nederland weinig of geen ervaring mee hebben, bijvoorbeeld de *nursing home litigation group* (aansprakelijkheid van verpleeghuizen), de *interstate trucking litigation group* (verkeersaansprakelijkheid vrachtwagens) en de *eye refractive surgery litigation* (medische aansprakelijkheid bij oogoperaties). Elk AAJ-lid zit bij een of meerdere litigation groups. Wij, buitenlanders, zijn automatisch lid van de *international practice section*, samen met een aantal andere Europese (vooral Engelse), Canadese en Australische advocaten.

Met vrouw en kinderen

Echt Amerikaans zijn de *awards*, uitgereikt tijdens een aantal bijeenkomsten. Deze awards worden toegekend aan advocaten die zich positief hebben onderscheiden. Zo werd tijdens het jaarlijkse Public Justice dinner een Texaanse advocaat geëerd die de familie vertegenwoordigde van een gedetineerde die vlak voor zijn vrijlating uit een gevangenis in Texas door zijn medegedetineerden gedurende twintig minuten in elkaar was geslagen, waardoor hij overleed. De familie kwam erachter dat dit een al langer bestaande gewoonte was binnen deze gevangenis. De bewakers waren op de hoogte en knepen een oogje dicht.

1 Allen werkzaam bij Beer Advocaten.

big business

Deze advocaat nam het op tegen de gevangenis die zich liet vertegenwoordigen door maar liefst 25 advocaten. Hij won en de familieleden ontvingen een vergoeding voor affectieschade. In deze zaak werd ook een bedrag voor *punitive damages* toegekend. Tijdens een imposant galadiner in Vancouver nam deze advocaat in aanwezigheid van vrouw en kinderen met trots zijn award in ontvangst.

In de Verenigde Staten wordt veel geprocedeerd over de ondeugdelijkheid van farmaceutische producten zoals medicijnen en medische hulpmiddelen (hartkleprotheses en pacemakers). Het begrip 'preemption' is daarbij van groot belang: staat federale goedkeuring voor het op de markt brengen van een farmaceutisch product er aan in de weg dat in *state court* een schadevergoedingsprocedure tegen de fabrikant wordt ingesteld als het product toch schade aan een patiënt heeft toegebracht? Het Amerikaanse *Supreme Court* heeft op dit punt geoordeeld dat productaansprakelijkheidszaken in een aantal gevallen inderdaad niet mogelijk (*preempted*) zijn.

Het verdriet, de pijn

Een jaarlijks terugkerend onderwerp is de toelaatbaarheid van verklaringen van deskundigen. Amerikaanse rechters hebben zich de laatste jaren toenemend kritisch getoond tegenover *junk science in the courtroom*. Het Amerikaanse *Supreme Court* heeft in dit opzicht regels gesteld die door de rechters moeten worden gehandhaafd. Het gaat dan vooral om de wetenschappelijke kwaliteit en geloofwaardigheid van verklaringen van medisch deskundigen.

Het opleidingsprogramma van de international practice section bestond dit jaar uit inleidingen over het claimen van schadevergoeding voor slachtoffers van oorlog en terrorisme. Onder deze was een zeer indrukwekkende voordracht van een advocaat die had gewerkt aan de afwikkeling voor de slachtoffers van de Lockerbie-aanslag uit 1988 die uiteindelijk leidde tot een politiek getinte schaderegeling waarbij de Libische regering betrokken was. Een andere spreker hield een doortimmerde inleiding over schadevergoedingsregelingen voor Holocaustslachtoffers.

Er werd in Vancouver een volledige *jury trial* nagespeeld. Voor Europese toeschou-

Amerikaans systeem

Omdat Amerikaanse letselschadeadvocaten de federale wetgeving en rechtspraak over het algemeen als conservatief (niet slachtoffervriendelijk) beschouwen, proberen ze zaken veel mogelijk in het *state court* te laten behandelen. Advocaaten worden opgeleid in de diverse technieken van juryselectie om overtuigend te zijn voor de juryleden. Letselschadeadvocaten behandelen nagenoeg alle zaken op basis van een *no no pay*-contract. De percentages variëren meestal van 30 tot 40%. In de VS bestaat overigens geen effectief systeem van door overheid gefinancierde rechtshulp.

In uitzonderlijke gevallen kunnen naast de gewone schadevergoeding *punitive damages* worden gevorderd, vooral in zaken waarin het gedrag van de schadeveroorzaker opzettelijk, of aan opzet grenzende onzorgvuldigheid, heeft plaatsgevonden. Met de verplichting om zogeheten *puni's* te betalen, wordt de gedaagde dan gestraft. Denk bijvoorbeeld aan een producent die met open ogen onveilige producten op de markt bracht terwijl voor iets meer geld een veilig product mogelijk was geweest. De gelden gaan naar de partij die de civiele vordering had ingesteld. Het kan om grote bedragen gaan, die dan a media halen.

wers was het bijzonder te zien hoe goed Amerikaanse advocaten in staat zijn om de persoon van een slachtoffer voor een jury te presenteren. Alle aspecten van het leven komen daarbij naar voren. Zoals bijvoorbeeld het verdriet, de pijn, de gevolgen voor het dagelijks leven, de impact op de directe omgeving. <<

Tijdens het Jaarcongres van de Orde op 24 september a.s. in Rotterdam zal de Amerikaanse advocaat Anthony Tarricone een lezing houden. Hij is de *immediate past President* van AAJ.